

BESTSELLER, KTERÝ ZMĚNIL ŽIVOT STATISÍCŮM ČTENÁŘŮ

ALEXANDRA REINWARTH

Máš *nárok* na život

Žij, jako by ti
zbýval jen rok

KAZDA

ALEXANDRA REINWARTH

Máš
*ná***rok**
na život

Žij, jako by ti
zbýval jen rok

KAZDA

TIRÁŽ

Elektronické vydání:

Vydalo Nakladatelství KAZDA, s.r.o.
Všechna práva vyhrazena.
Datum poslední aktualizace: březen 2026
ISBN: 978-80-7670-298-1
Vytvoření elektronické verze: [Sandstudios](#), 2026

Papírové vydání:

Vydalo Nakladatelství KAZDA, s.r.o., v roce 2026
Nové sady 988/2
602 00 Brno
www.knihykazda.cz
info@knihykazda.cz
tel.: +420 725 565 486

Původní název: Das Leben ist zu kurz für später: Stell dir vor, du hast nur noch ein Jahr – ein Selbstversuch, der dein Leben verbessern wird

First published as „Das Leben ist zu kurz für später“ by Alexandra Reinwarth.

© 2018 by mvg Verlag, ein Imprint der Muenchner Verlagsgruppe GmbH, Munich, Germany.

www.riva-verlag.de. All rights reserved.

© českého vydání Nakladatelství KAZDA, s.r.o., 2026

1. vydání

Autor: Alexandra Reinwarth

Překlad: Martin Richter

Redakce: Štěpánka Syrová

Jazyková úprava: Zuzana Klimšová

Obálka: Pavel Ševčík

Sazba: ARTEDIT, s.r.o., Praha

Tisk a vazba: Tiskárny Havlíčkův Brod a.s., Česká republika

ISBN: 978-80-7670-241-7

Všechna práva vyhrazena, zejména právo na rozmnožování a šíření, stejně jako na překlad. Žádná část tohoto díla nesmí být v jakékoli formě (prostřednictvím fotokopie, mikrofilmu nebo jiným způsobem) bez písemného souhlasu nakladatele reprodukována, ukládána, zpracovávána, rozmnožována nebo šířena s využitím elektronických systémů.

Toto dílo ani žádná jeho část nesmí být použito k vývoji, trénování nebo provozování systémů umělé inteligence bez výslovného písemného souhlasu držitele práv.

Knihu lze zakoupit v knihkupectvích nebo výhodně přímo u nakladatele na www.knihykazda.cz.

Knih je ve výhradní distribuci EUROMEDIA GROUP, a.s.

*Pro Danielu, Lottu a Saskii,
pro L., pro Evu, pro Nika a Hannese, pro Oliho,
Petru, Koppi a Tasso, pro Ramóna,
Sabine, Lucy a Nadju.*

Všichni máme dva životy.
Ten druhý začíná v okamžiku,
kdy si uvědomíte,
že máte jen jeden.

ÚVOD

Ráno, den po své smrti, se probudím a jsem šťastná.

Z kuchyně slyším L. a dítě, jak tam šramotí, a vzduchem se line vůně kávy. Není to nijak výjimečný den, jen obyčejný pátek. Venku je šedo, mrholí a zaslechnu, jak si dítě stěžuje: „Ale já CHCI nutellu!“

Normálně bych si v tuhle chvíli znovu přetáhla peřinu přes hlavu, trochu otrávená tím fňukáním a rozladěná z neúnosného počasí.

Ale dnes není nic jako obvykle, protože včera byl den mého úmrtí. A přesto jsem se dnes naštěstí znovu probudila. Mám ještě jeden den. A pak další a další – a ještě nějakou dobu to tak půjde, jestli všechno dobře dopadne. Uvidím, jak dítě vyroste. Znovu zažiju jaro, budu moct obejmout své blízké, a když budu chtít, můžu si pořád ještě pořídit sto psů, otevřít květinářství, odjet do Mexika a naučit se péct ty lahodné malé koláčky. Nebo znakový jazyk.

To všechno můžu, protože mám obrovské štěstí – jsem pořád tady. Mimochodem, vy to štěstí máte také. Jak se to stalo, že ležím v posteli v tak nezajímavý deštivý pátek a cítím se přitom neuvěřitelně šťastná, vám chci právě povědět. Souvisí to s jedním myšlenkovým experimentem, který začal asi před rokem.

JAK TO VŠECHNO ZAČALO

Jsou týdny, které by člověk nejraději zahodil. Dítě se každé ráno loudá, v práci nestíhám, muž zapomněl zaplatit pokuty a teď přišla další – a do toho se pokazí tiskárna. Už druhá v tomhle roce. Aha, počítač samozřejmě také spadl a poslední záloha je, jak jinak, z roku pět set před naším letopočtem.

Takové týdny prostě jsou. A podle mého názoru jich je až moc.

„Konečně pátek!“ říkám často a v duchu rozhazuju konfety, když víkend začne. Týden je za námi, můžeme si pográtulovat, udělat si fajfku a s podobně naladěnými kolegyněmi a kolegy si v pátek odpoledne s chutí naleju prosecco. Ať je požehnán ten, kdo tenhle zvyk zavedl do německých kanceláří.

Je to, jako bychom si všichni navzájem blahopřáli, že jsme ten týden přežili. Další pracovní týden za námi – teď máme konečně dva dny, kdy můžeme dělat, co chceme (ti mladší kolegyně), nebo dohnat všechno, co se během týdne nahromadilo (ti s rodinou).

V pondělí ráno se pak znovu sejdem – poté, co jsme se pod sprchou samým zíváním málem utopili – a těšíme se na konec pracovní doby, na další víkend, na další dovolenou, a ti zoufalejší dokonce už i na důchod.

Každodennost dokáže člověka úplně otupit. Pak se někde objeví moudrý citát typu: „Pamatuješ, jak jsme se těšili, až budeme dospělí, abychom mohli dělat všechny ty vzrušující věci? Tak jak to vypadá?“ A člověk se neubrání přemýšlení, kam se poděly ty velké sny a vášnivé cíle, jak se vůbec mohl nechat vtáhnout do téhle šedi, obyčejnosti a naprosté průměrnosti. Přitom si kdysi do památníku s naprostou vážností napsal *carpe diem*. Stojí to tam dodnes, ale jen „na papíře“, protože o tom, že by podle toho někdo žil, nemůže být ani řeč.

Člověk by měl být vlastně rád, když ten svůj improvizovaný život nějak zvládá a dokáže se těšit z maličkostí – z neděle strávené v posteli, úsměvu, dobrého jídla nebo obrázku, který mu dítě samo nakreslilo.

Ale pak najednou v rádiu začne hrát: „*Ich war noch niemals in New York, ich war noch niemals auf Hawaii, ging nie durch San Francisco in zerriss'nen Jeans...*“ (Ještě nikdy jsem nebyl v New Yorku, ještě nikdy jsem nebyl na Havaji, nebloumal jsem po San Franciscu v rozedraných džínách...) Zatímco si tak pohvizduju k melodii písně, dojde mi, že já také ne. Maximálně jsem byla jednou na Krétě. A to nejdobrodružnější na celé cestě bylo, že jsme si hotel nerezervovali dopředu, ale hledali ho až na místě.

Takzvaný tep života se proměnil v monotónní šum, který mě ukolébává ke klidnému spánku.

Za tenhle obyčejný, průměrný a na jistotách postavený život si samozřejmě můžu sama. To já jsem udělala všechna ta rozhodnutí – a řada z nich byla opravdu skvělá. Třeba muž (tedy alespoň většinou) a dítě. To se počítá, protože pro spoustu lidí je výběr partnera takovým rozhodnutím, které by nejraději vzali zpět, ale bojí se, jaké by to bylo, kdyby ho neměli.

Co se týče rozhodnutí v práci – no, tam mě příliš často vedl strach. Raději nic neriskovat, udržet si jistoty a nepřijímat výzvy, u kterých by člověk mohl selhat. Ani jinak nedělám příliš často to, co opravdu chci, ale spíš to, k čemu mám „dobré důvody“. Někdy je vůbec těžké zjistit, co vlastně chci.

Když tohle všechno vykládám kamarádce Janě u caffè latte v kavárně Einstein a rozebírám, jak by člověk měl odložit všechno nedůležité a soustředit se na to opravdu podstatné, mávne nad mými slovy rukou, jako by je smetla ze stolu. „Ty máš teda problémy,“ pronese a zavrtí hlavou. „Včera jsem potkala Nadju.“ Pak se zadívá do země a zhluboka se nadechne. Nadja bývala kdysi Janinou vedoucí během studia a za ta léta se z nich staly blízké přítelkyně. „Říkala jsem ti, že jí vyšetřovali nějaké místo na prsu?“ A dřív než se na mě Jana podívá se slzami v očích, vím, co přijde. „Ne,“ zavrtím hlavou a vezmu ji za ruce. „Jo,“ vzlykne Jana a podíváme se na sebe. Nadje se vrátila rakovina prsu. Už ji jednou překonala – ale teď, po letech, je zpátky.

Večer k sobě přitisknu trochu překvapeného muže a dítě, které se brání („Héj!“), zvlášť pevně a dlouze. Jsme všichni tři zdraví a jsme spolu – to je to, na čem opravdu záleží. Všechno ostatní je druhořadé. „Jsem tak ráda, že vás mám,“ šeptám jim do uší a znovu oba pevně obejmu („Héééj!“). „Miluju vás,“ dodám. Říkám to totiž až příliš zřídka.

Samozřejmě víme, že jednoho dne si pro nás přijde smrt, nejsme přece hloupí.

Jenže v každodenním životě se tohle vědomí ukládá někde úplně vzadu v mozku, kam na něj sice v případě potřeby dosáhneme, ale zároveň o něj neklopýtáme na každém kroku. A tak se dál chováme, jako bychom byli nesmrtelní. Až do chvíle, kdy onemocní přítelkyně nebo se stane nehoda kolegovi – a najednou je všechno znovu krystalicky zřejmé: nejsme nesmrtelní.

Když ten večer vyprávím L. o Nadjině diagnóze, vzpomeneme si na jeden společný večer u Jany, kdy si Nadja stěžovala, že kvůli práci skoro nevidí své děti a že s tím stejně nemůže nic udělat, protože plat jejího partnera nestačí na hypotéku. „Kéž by bývala trávila víc času s dětmi,“ vyklouzne mi, ne proto, že bych chtěla být chytrá, ale protože je mi to tak líto.

„A co ta hypotéka na dům?“ zeptá se L. „Kašli na dům,“ odpovím. Vzpomenu si také na cestu kolem světa, kterou nikdy nepodnikla, protože jí v práci nedali neplacené volno, a kterou plánovala už v době, kdy ještě studovala.

A jak vždycky chtěla mít psa, jak snila o tom, že si někde na jihu otevře malý hotýlek, a jak si v hloubi duše přála, aby se jí přítel a otec jejích dětí zeptal, jestli si ho vezme.

„Proč mu to nikdy neřekla?“ diví se L. Na to nedokážu přesně odpovědět.

„Asi prostě chtěla být požádána. Je to tak nějak romantičtější než to sama navrhnout.“ Na chvíli mezi námi zavládne zvláštní ticho, během kterého L. určitě přemýšlí, jestli si náhodou něco podobného nepřejí i já. Oba trochu rozpačitě bloudíme očima po stole.

„Ty sis taky kdysi chtěla otevřít malý hotýlek někde na jihu, pamatuješ?“ odvede L. našťastí řeč jinam a já se musím usmát, protože ano, to jsem opravdu chtěla. „A chceš to pořád?“ zeptá se.

„Nedovedu si představit nic krásnějšího,“ vyhrknu. Pokud by se někdo ptal, proč už dávno nesedím na skládací židličce před vlastním penzionem na slunci a nepopírám campari orange, odpověď je prostá: mám práci, mám L. a dítě – a už jen při pomyšlení na to, co by takový krok obnášel, mi spolehlivě naskočí pot na čele. Myšlenku rychle zaženu a zeptám se L.: „Co bys dělal ty, kdybys věděl, že ti nezbyvá moc času?“ Protože v obrácení situací jsem fakt dobrá. „No, rozhodně bych se nerozčiloval kvůli pár pokutám,“ pokusí se L. vykroutit.

Ale pak zvážníme. Protože se ukáže, že samotná představa, že jednoho dne zemřeme – a to se stane naprosto jistě – dokáže úžasně pomoci nasvítit věci ze správné perspektivy.

Jakmile ten okamžik neposouváme kamsi do vzdálené, neurčité budoucnosti, ale máme ho přímo před očima, začne být naprosto zřejmé, co opravdu stojí za to, abychom tomu věnovali svůj čas a energii.

Stručně řečeno, kdybych věděla, že mi zbývá jen pár měsíců života, rozhodovala bych se stejně? Rozčilovala bych se kvůli stejným věcem? Dělala bych to, co dělám dnes? S kým bych trávila svůj čas? A jak? Co bych nutně ještě chtěla udělat – a co bych považovala za bezvýznamné a nechala ležet stranou? Byla bych nakonec šťastná, že jsem měla doma vždycky uklizeno a splnila jsem všechny termíny? Proč si nepokládáme častěji tuhle otázku: *Co je doopravdy důležité?*

Neuvěřitelné, jak rychle to člověk zase ztratí ze zřetele a jak pořád spěchá týden za týdnem, jen aby si nakonec přál mít ještě pár týdnů navíc.

Jak absurdní to vlastně je, mi došlo ve chvíli, kdy máma někdy v listopadu řekla: „Když je takové mizerné počasí, jsem ráda, že ten den rychle uteče.“ Musíte ovšem vědět, že v jejím bydlišti bývá *mizerné počasí* dost často. Bydlí totiž v Řezně. To je sice opravdu krásné město, ale leží v údolní kotlině spolu s velkým množstvím vody v podobě několika řek – a tahle kombinace vytváří už od podzimu hustou mlhu, která se až do května vůbec nerozplyne.

Máma tedy opravdu často sedí na pohovce a čeká, až den skončí – navíc je kvůli zdravotním potížím dost omezená v pohybu.

To je přece šílené – zvlášť když si člověk uvědomí, kolik dní má vlastně k dispozici.

Nakreslím vám to:

Tohle – pokud jste se už začali ptát – představuje všechny roky, které má člověk k dispozici, když se dožije devadesáti. V průměru mají muži k dispozici 78 let, ženy 84.

Až si teď vyškrtnete všechna ta léta, která už máte „za sebou“, tak políčka, jež zůstávají prázdná, jsou ta, co vám ještě zbývají. A pak budete mrtví. Když se člověk dostane k těm

posledním políčkům – a Bůh ví, že to může být mnohem dříve než v devadesáti – čeho by asi litoval, že to neudělal?

Možná právě proto řekl Carlos Castaneda², že smrt je jediný moudrý rádce, kterého máme. Převáděno do praxe to znamená, že když si nejsme jisti, jak se v nějaké věci rozhodnout, pomůže si na chvíli představit, že nám zbývá už jen krátký čas života. To neuvěřitelně zostří pohled.

Zkuste se na okamžik zastavit, odložte knihu a představte si, že byste teď věděli, že brzy zemřete. Jak byste hodnotili svůj dosavadní život? Nechte to na sebe chvíli působit. Máme čas.

.....

.....

...

.

Byli byste spokojeni se svými rozhodnutími?

A když se podíváte dopředu – jste spokojeni s tím, jak trávíte svůj čas? A s kým? Komu byste zavolali a co byste mu ještě chtěli říct? Byli byste pořád naštvaní na svou kolegyni (tu pitomou husu), protože vždycky... nebo by vám to připadalo jako zbytečná ztráta času? Šli byste na setkání bývalých spolužáků, na které se vám už teď vůbec nechce? A kdybyste nešli, co byste dělali místo toho?

Anebo obráceně položená otázka: Jak by se náš život změnil, kdybychom se rozhodovali s vědomím, že zítřek může být poslední den? Nebo že nám zbývá poslední měsíc, poslední rok? Kdybychom přestali plýtvat časem v domněnání, že ho máme přece ještě tolik. A proč odpovědi na otázku: „Co je ještě důležité?“ nejsou stejné jako odpovědi, které by člověka napadly, kdyby měl vyjmenovat, čím se vlastně celý den zabývá? Přitom už přece z vlastní zkušenosti dobře víme, že jsme nejšťastnější tehdy, když děláme správná rozhodnutí a věnujeme se tomu, na čem nám opravdu záleží – a ne tomu,

- čeho se nejméně bojíme,
- co slibuje největší úspěch,
- co je nejjednodušší,
- co očekává rodina,
- co si přeje nějaké náboženství, politická strana, šéf nebo kdokoli jiný.

Pokud jste poslušně nechali knihu na chvíli stranou a trochu se vžili do myšlenky, že váš život by mohl brzy skončit, určitě jste si všimli, že se význam různých událostí, lidí a činností posouvá. A to správným směrem – najednou máme tendenci jednat tak, jak to opravdu cítíme. Bez „ale“, bez strachu. Přesně tak, jak bychom *vlastně* jednat měli. Tak, jak to chce srdce. A to byl začátek. Začátek konce – totiž toho mého.

Pokud jste už někdy četli některou z mých knih, asi tušíte, co teď přijde. Zkusíme si to. Tedy já to zkusím – vy se můžete dívat. Možná v tom pro vás bude něco inspirativního, až se pokusím:

ŽÍT TENTO ROK,

JAKO BY BYL POSLEDNÍ,

PROTOŽE:

Mám nárok na život.

Malé upozornění předem:

V následujících kapitolách půjde o to, jak se život mění. Nebude to o smrti. Tímto myšlenkovým experimentem v žádném případě nechci nikoho zranit – ani ty, kdo ztratili milovaného člověka, ani ty, kdo sami trpí vážnou nemocí. Také jsem přišla o blízké lidi. V rodině i mezi přáteli mám ty, kteří žijí s nevyléčitelnou nemocí. V mém životě je mnoho těch, kdo ztratili své nejbližší, ať už kvůli nehodě, nemoci nebo proto, že se sami rozhodli odejít. Tato kniha nevznikla *navzdory* těmto lidem a jejich příběhům, ale *právě kvůli nim*. Protože jim můžeme nejlépe vzdát čest tím, že si života budeme vážit, budeme ho oslavovat a budeme každý den vděční za to, že ho máme. Můžeme totiž svůj život změnit – dřív než bude pozdě.

Pusťme se do toho.

UZÁVĚRKA

Myšlenka je na světě. Budu žít tak, jako bych měla pevně stanovený termín uzávěrky. Den úmrtí. A to konkrétní, představitelné datum v blízké budoucnosti – ne to skutečné, na které stejně pořád zapomínáme, protože to je „někdy“, a všechno, co začíná na *někdy*, okamžitě mizí ze středu naší pozornosti.

Třeba 15. únor. Ten by se hodil. Je stejně dobrý jako jakýkoli jiný den – a je to první datum, které mě napadá. 15. února příštího roku se mnou bude konec. Nezbývá mi ani celý rok. První myšlenka, která mi po určení data bleskne hlavou, zní:

„Poslední šance oslavit Valentýna – ten je přece o den dřív.“ Druhá myšlenka zní: „Jak pitomé, že tohle mě napadlo jako první.“

L. a já jsme nikdy Valentýna neslavili. Žádné dárky, žádná přání ani večeře. Prostě jsme ho ignorovali. Přišel nám jako směšný, kýčovitý, dovlečený konzumní svátek, něco pro americké teenagery. Tedy to poslední, co bychom potřebovali.

Koneckonců na Halloween se taky nepřevlékáme a neobcházíme sousedy, abychom z nich loudili sladkosti (což by, upřímně řečeno, byl mnohem lákavější svátek, kdybychom si nějaký měli vybrat).

Jenže s vědomím, že příští Valentýn bude můj poslední, je moje odmítavé stanovisko najednou fuč. Do toho dne zbývá sice ještě skoro rok, ale jedno už vím jistě. Tentokrát chci balónky ve tvaru srdce, květiny, romantickou večeři při svíčkách, dárky – všechno. Chci prostě všechno.

Je to už první projev té „uzávěrky“? Tak to bude ještě veselo.

„Co byste dělaly, kdybyste – řekněme – měly před sebou už jenom rok života?“ ptám se toho večera Jany a Anne. Jana a Anne jsou moje kamarádky a sedíme spolu v kavárně Einstein, jako obvykle každý týden. Většinou při těchto setkáních padne jedna, dvě (no dobře, budme upřímné, minimálně čtyři) skleničky, probereme vrcholy i propady týdne a hodně se nasmějeme. Je to trochu jako *talk-show Jana Krause* – jen ve třech a s alkoholem.

Kdo by teď čekal hluboké, dojemné a promyšlené odpovědi, může klidně přeskočit o pár stránek dopředu.

„Tak co?“ ptám se. „Co by to bylo?“

A z úst milé Anne to vystřelí jako z děla:

„Jela bych do Disneylandu!“

Jana a já jsme na ni musely zírat dost dlouho, protože po chvíli ticha se Anne začne obhajovat: „No, co jako?“ brání se. „Mám prostě ráda disneyovky, vždycky jsem je měla ráda.“

A my na ni civíme dál.

Musíte vědět, že Anne je nejezoteričtější, nejduchovnější a vůbec nejalternativnější bytost v celém okruhu mých přátel a známých. Andělé strážní, spreje na čištění aury, šamanské tance a krystaly na leštění čaker – to všechno u ní najdete, a pokud chcete, můžete s ní o tom i diskutovat. Pokud nechcete, můžete ji prostě přijmout i se všemi těmi anděly, spreji a čakrami, protože je neuvěřitelně milá.

Možná také znáte někoho takového. Každopádně „*Disneyland*“ zní z úst Anne asi tak exoticky, jako kdybych já prohlásila, že chci v tomhle životě rozhodně ještě přejít Pyreneje. Bosky. V zimě.

„A jaký je tvůj oblíbený film?“ ušklíbne se Jana a Anne trochu zrudne. „*Ariel, malá moř...*“ dál se už nedostane, protože Jana i já vybuchneme smíchy.

Naštěstí se Anne urazí jen nepatrně, a to i proto, že každá z nás má v rukávu něco, čím přispěje k všeobecnému veselí. Jana by – pokud by si byla jistá, že už opravdu „natáhne bačkory“, a skutečně jen tehdy – oslovila toho neuvěřitelně pohledného chlapa, který s ní každý den jezdí metrem.

Má vyholenou hlavu, žádný snubní prsten a Jana se domnívá, že se jmenuje *Adam* – aspoň se tak jednou představil do telefonu. Nikdy se na ni nepodívá ani si jí nevšimne, když sedí vedle

něj, zatímco Jana po něm touží k zbláznění. Když ho ráno v metru nepotká, má zkažený celý den.

Anne na ni zmateně pohlédne: „A ty bys ho oslovila, kdybys věděla, že natáhneš bačkory?“ Jana přikývne: „Vždyť bych už neměla co ztratit.“

A teď samozřejmě visí ve vzduchu ta velká otázka – co by vlastně ztratila, kdyby ho oslovila už teď, když ještě bačkory nenatahuje...?

„Třeba svou hrdost!“ řekne Jana a dodá: „Jen si představ, že bych ho oslovila a byla bych mu úplně ukradená!“

Jak se během večera ukáže, tahle hrdost se okamžitě rozplyne, jakmile si vzpomeneme na uzávěrku. Když mám brzy zemřít:

- pak nejsem příliš hrdá na to, abych oslovila Adama,
- pak nejsem příliš hrdá na to, abych přiznala žárlivost,
- pak nejsem příliš hrdá na to, abych ukázala svoji nejistotu nebo zranitelnost.

„... a bylo by mi úplně jedno, kdyby se všichni smíchy potrhali, že se courám Disneylandem v kostýmu mořské panny,“ prohlásí Anne a odhodlaně dopije svou sklenku.

Všechny tři okamžitě cítíme, že něco jako hrdost se stává naprosto bezvýznamným. Stejně jako trapnost, viz kostým mořské panny. Vlastně všechno, co souvisí s tím, co si o nás myslí ostatní. Je to nepodstatné. Stačí jen pomyslet na to, že...

Všechno, co člověk nedělá kvůli hrdosti
Všechno, co člověk nedělá kvůli trapnosti

VŠECHNO, CO ČLOVĚK NEDĚLÁ KVŮLI HRDOSTI VŠECHNO, CO ČLOVĚK NEDĚLÁ KVŮLI TRAPNOSTI

„Všechno, co člověk nedělá kvůli hrdosti,“ má mezinárodně srozumitelné symbolické ztvárnění: člověk, který se sklání nad mobilem a píše zprávu (to bylo srdce) – pak ji zase maže (to byla hrdost).

Falešná hrdost ve špatnou chvíli dokáže všechno pěkně zkazit. Falešná hrdost má na svědomí miliony nevyměněných telefonních čísel a nespočet přátelství, která kvůli ní skončila.

Tak třeba Jana – ze strachu, že by její hrdost mohla utrpět, nikdy neosloví pohledného „Adama z metra“. Nikdy se nedozví, jestli by z toho byla velká láska, vášnivý románec nebo prostě jen chlap s krásnýma očima.

A já se nikdy nedozvím, jak by dopadl ten vztah s mužem, který skutečně odešel poté, co jsem ho poslala pryč a nešla za ním, přestože ve mně všechno křičelo, ať ho zastavím.

Falešná hrdost je pěkná svině, protože nám brání udělat, co je správné.

Když si vzpomenu, že za necelých jedenáct měsíců bude po všem a já se odeberu na věčnost, hrdost se stane rázem směšnou. Na čem nakonec záleží? Jedině na srdci.

Druhý den jsme s dítětem pozvaní k jeho kamarádovi z mateřské školy Leovi a jeho mamince. Kluci si hrají na zahradě, Leova máma a já popijíme vaječný likér a všechno je idylické. Když vtom zaslechneme řev. Po krátké pauze ve stylu „*možná to hned přejde*“ jdeme zjistit, co se děje. Ti dva raubíři se mlátí plastovými lopatkami. K tomu křik, rudé tváře a spousta dramatu.

Leova máma a já po sobě vrháme pohled, protočíme oči a snažíme se ty dva malé rváče od sebe odtrhnout. Oba jsou úplně bez sebe a stále v amoku vysvětlují svým matkám, že ten druhý právě udělal něco naprosto hrozného. Něco tak neodpuštělného, že už spolu nikdy nemůžou kamarádit.

Leova máma a já sdílíme podobně pragmatický přístup k dramatům, uklidňujeme veverku A i veverku B, aniž bychom tomu přikládaly příliš velký význam.

Po deseti minutách, kdy mají na tvářích stále stopy po slzách, si už oba zase hrají, jako by se nic nestalo. Smějí se, baví se a díky tomu jsou hodni obdivu – děti se pohádají, a pak si spolu stejně znovu hrají. Možná je pro ně jejich štěstí jednoduše důležitější než jejich hrdost.

Cestou domů musím myslet na Sarah. Případá mi to jako sto let, co jsme se tehdy pohádaly – dobře, žádné plastové lopatky v tom nefigurovaly, ale drama nechybělo. Krátce nato se odstěhovala a já ji pak po letech náhodou znovu potkala. Byly jsme k sobě přívětivé, ale zdrženlivé a příliš opatrné, takže jsme mohly navenek působit jako dva cizí lidé.

Až zpětně mi došlo, že celý náš konflikt vznikl jen proto, že se každá z nás cítila tou druhou odstrčená. Sarah měla dítě o několik let dřív než já a doslova se propadla pod zem. Já jsem žila dál svůj život a vzájemně jsme si vyčítaly nezájem. Ne nahlas, samozřejmě. Každá jsme byla raněná tím, že se ta druhá zdánlivě odvrátila, a obě jsme byly příliš hrdé na to, abychom řekly: Chybíš mi. Když se pak nakonec i s mužem a dítětem odstěhovala, ztratily jsme se z dohledu úplně. Občas si na ni dodnes vzpomenu – zažily jsme spolu ty nejveselejší noci a následně ty nejhorší kocoviny, byly jsme skvělá dvojka, asi jako Pat a Mat. Sarah byla vysoká blondýna s modrýma očima a já malá tmavovláška, prostě dokonalá kombinace.

Když se nám na dovolené na pláži pokusil někdo ukrást tašku, Sarah ho praštila shora po hlavě a já mu vrazila pěstí do břicha. Byly jsme ve všech směrech sehraný tým.

Jakmile jsem o pár let později sama měla dítě a pochopila, proč tehdy Sarah tak náhle a úplně zmizela, došlo mi i to, jak se musela cítit. V té pro ni důležité době jsem se totiž vůbec nezajímala o její dítě (vlastně o žádná mimina, přišla mi všechna k smrti nudná) ani o její starosti a místo toho jsem se jen urazila, že mě zanedbává a odvrací se ode mě. Jaká jsem tehdy byla hloupá husa.

A co mi celá ta léta bránilo jí to prostě říct? Upřímně, zpětně se stydím, že jsem byla tak mizerná kamarádka. Je to čirá hanba. Bylo mnohem snazší dělat, že se nic nestalo, a vymyslet si nějakou chatrnou výmluvu, která mě trochu ospravedlní: Vždyť *ona* přece mohla také něco říct! Ach jo.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Máš nárok na život.
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.